

Shkodër / 2014

Titulli original: *Âlemlere Rahmet Hz. MUHAMMED -
Ebedi Mûcize KUR'ÂN-I KERÎM*

Drejtor: Albert Halili
Kryeredaktor: Alban Kali
Përktheu: Albert Halili
Redaktor: Zija Vukaj
Korrektor: Dr. Irida Hoti
Design: Bledar Xama

PROGRESI sh.p.k. _____

Adresa: Sheshi "2 Prilli" / Rr: Studenti / Shkodër / Shqipëri
Mob: +355 67 60 78484
http: www.progresibotime.com e-mail: botime@progresibotime.com

Adresa Kosovë: Rr: Ardian Zurnaxhiu / pn. Ralin / Prizren
Tel: +381 29 222 795
Fax: +381 29 222 797 e-mail: kosova@progresibotime.com

Adresa Maqedoni: Rr: Stiv Naumov / nr. 9 / lokal 25 / Shkup
Tel: +398 71 956 271 e-mail: maqedoni@progresibotime.com

Muhamedi
MËSHIRË PËR BOTËT

Kurani
MREKULLI E PËRJETSHME

OSMAN NURI TOPBASH

PARATHËNIE

Falënderojmë Allahun që na krijoi nga hiçi dhe midis shumë krijesave na bëri qenie njerëzore. Falënderim pa fund për Krijuesin e gjithësisë, i cili midis 124 mijë peygamberëve na bëri anëtarë të bashkësisë së Muhamedit ﷺ dhe na nderoi me Kuranin, Librin e Tij hyjnor.

Nderime dhe përshëndetje pa fund për Pejgamberin e fundit Muhamedin ﷺ, i cili gjallëroi një shoqëri të tërë të zhytur në arrogancë, mizori dhe padrejtësi duke e lartësuar atë në majat e virtyteve, moralit, kulturës dhe qytetërimit botëror. Po ashtu, nderime dhe përshëndetje për familjen dhe shokët e Pejgamberit ﷺ.

Mënyra e vetme për të fituar Xhenetin është jeta sipas mësimëve hyjnore. Për të treguar rrugën drejt Xhenetit, Allahu i ka dhuruar njerëzimit dy udhërrëfyes: Kuranin dhe Pejgamberin ﷺ.

Kurani është një dhuratë hyjnore, e cila ia mundëson njeriut shpëtimin nga humbja dhe zva-

rritja në Xhehenem. Kurse Pejgamberi ﷺ, është shembull i përkryer praktik i pajisur me moralin kuranor.

Për të realizuar qëllimin e krijimit dhe për të përfaqësuar denjësisht Allahun në tokë, njeriu nuk ka rrugë tjetër përveç kapjes pas Kuranit dhe ndjekjes së traditës profetike. Përfaqësimi i fesë së Allahut në tokë është i mundur përmes zbukurimit me moralin kuranor dhe profetik.

Në Ditën e Gjykimit njeriu do të japë llogari për të gjitha mirësitë që ka zotëruar. Duke qenë se Kurani dhe tradita profetike janë dy mirësitë më të mëdha, atëherë nuk do të ketë përfundim më të keq se ata që mohojnë dhe anashkalojnë këto dy mirësi.

Nuk duhet të harrojmë që treguesi kryesor i lidhjes dhe dashurisë sonë ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij ﷺ, është Kurani dhe tradita profetike.

Edhe ne kemi bërë një përpjekje modeste duke përgatitur këtë libërth, me qëllim për të rritur dashurinë dhe respektin ndaj Allahut dhe të Dërguarit të Tij. Allahu na shtoftë dashurinë dhe respektin ndaj Kuranit dhe traditës profetike.

Megjithëse nga lindja e Pejgamberit të mëshirës kanë kaluar 14 shekuj, dëshira jonë më e madhe është të jemi vëllezër të denjë të Tij, siç i ka konsi-

deruar Ai vetë besimtarët pas Tij. Dëshira jonë është të jemi një pikë shiu nga shiu i mëshirës, udhëzimit dhe begatisë. Pejgamberi ﷺ, në një hadith thotë:

“Ymeti im i ngjason shiut, për të cilin nuk dihet ku e ka begatinë: në fillimin apo fundin e tij.” (Ahmed, III, 130)

Allahu na bëftë prej atyre që jetojnë sipas mësimëve kuranore dhe profetike dhe ia dinë vlerën siç duhet Kuranit dhe Pejgamberit ﷺ, i cili është një Kuran i gjallë. Allahu na bëftë prej shpëtimtarëve të përhershëm.

Amin!..

Osman Nuri Topbash

Mars, 2014

Yskydar

Muhamedi ﷺ

MËSHIRË PËR BOTËT

“Dhe Ne nuk të kemi dërguar ty (o Muhamed), veçse si mëshirë për botët.”

(Enbija, 107)

“Ne e kemi shpallur Kuranin me të vërtetën dhe ai ka zbritur me të vërtetën. Ne të kemi dërguar ty (Muhamed) vetëm si përcjellës të lajmeve të mira dhe paralajmërues.” (Isra, 105)

MUHAMEDI ﷺ, mëshirë për botët

Mëshirë për botët

I Dërguari i Allahut ﷺ është një pishtar ndriçues për gjithë njerëzimin. Ai është një kandil që ndriçon errësirën.

Ai është një mrekulli e madhështisë hyjnore për njerëzimin... Ai është shembulli më i përkryer praktik dhe personaliteti më shembullor që i ka ardhur njerëzimit...

Me gjuhën e Kuranit, Ai është **Pejgamberi i dërguar mëshirë për botët.**

Pra, Allahu e ka dërguar atë si mëshirë për të gjitha krijesat: gurin, dheun, lumin, detin, tokën, qiejllin, kohën, hapësirën, dhe veçanërisht për njeriun.

Pa atë nuk do të ishim as ne...

Njerëzimi është krijuar si pasojë e mëshirës e bujarisë pa fund të Allahut dhe dashurisë së Tij për dritën Muhamedane.

“Ademi ﷺ, kur e kuptoi gabimin i cili u bë shkak që të nxirrej nga Xheneti, iu lut Zotit me këtë lutje: “O Zot! Të lutem të më falësh për hir të Muhamedit!...”

Allahu e pyeti:

“O Adem, nga e njeh ti Muhamedin kur Unë atë ende s’e kam krijuar?...”

Ademi ﷺ, iu përgjigj:

“O Zot, kur Ti më krijove dhe më fryve shpirtin, ngrita kokën dhe pashë të shkruar mbi shtyllat e arshit fjalën “La ilahe il-lallah, Muhamedur-Resulull-llah’, “Nuk ka zot tjetër përveç Allahut, Muhamedi është i dërguari i Allahut’ nga kjo kuptova se Ti përkrah emrit Tënd vë vetëm emrin e krijesës më të dashur për Ty.”

Atëherë, Krijuesi i gjithësisë tha:

“E vërtetë është ajo që the o Adem! Me të vërtetë, ai është krijesa më e dashur për Mua! Kur të më lutesh Mua, m’u lut për hir të tij. Unë të fala ty, ngaqë m’u lute Mua për hir të tij! Dije se, sikur të mos ishte Muhamedi, s’do të të kisha krijuar!” (Hakim, Mustedrek, II, 672)

Festa e vërtetë...

Sa e bukur është thënia e poetit mistik Rumiut:

“Eja moj zemër! Festë e vërtetë është njësimi me Muhamedin e Lartë, sepse drita e gjithësisë ujen nga nuri i asaj ekzistence të bekuar.”

Bindja ndaj Pejgamberit ﷺ, është bindje ndaj Allahut

Ai që dëshiron të fitojë dashurinë e Allahut, duhet medoemos t'i bindet Pejgamberit ﷺ, sepse bindja ndaj Pejgamberit ﷺ, është shprehje e bindjes ndaj Allahut. Allahu, në lidhje me këtë, urdhëron në Kuran:

“Kush i bindet Pejgamberit, ai i është bindur Allahut...” (Nisa, 80)

Përsëri në një ajet tjetër kuranor, Allahu e kush-tëzon fitimin e dashurisë dhe mëshirës së tij me bindjen dhe dashurinë ndaj Pejgamberit ﷺ.

Thuaju (o Muhamed): ***“Nëse ju e doni Allahun, atëherë më ndiqni mua, që Allahu t'ju dojë dhe t'ju falë gjynahet!..”*** (Âl 'Imran,31)

Jeta e Muhamedit ﷺ, është shtjellim i Kuranit

Atë e zbriti Shpirti i besueshëm (Xhebraili) ***në zemrën tënde*** (o Muhamed), ***që të jesh nga ata që paralajmërojnë. E zbriti në gjuhën e qartë arabe.*** (Shuara, 193-195)

Përmes zbritjes në zemrën e Pejgamberit ﷺ, Kurani u pasqyrua në gjithë personalitetin e tij, në fjalët, në sjelljet dhe në moralin e tij, pra në çdo qelizë të qenies së tij. Njëzetë e tre vitet e tij profetike ishin një Kuran i gjallë. Allahu i ekspozoi të vërtetat dhe virtytet hyjnore në personalitetin shembullor të Pejgamberit ﷺ. Nga ky këndvështrim, urtësitë dhe sekretet e Kuranit kuptohen vetëm duke përjetuar gjendjen shpirtërore të Pejgamberit ﷺ.

Vendi i nderit në historinë e njerëzimit

Muhamedi ﷺ, është profeti i vetëm dhe njeriu i vetëm në histori, të cilit i është shënuar dhe i njihet e tërë jeta me të gjitha hollësitë. Nga jeta shembullore dhe sjelljet fisnike të vargut të profetëve, të cilat do të përbënin nga një model më vete në çështjen e orientimit të njerëzimit ndaj së Vërtetës Absolute dhe të Mirës, kanë mundur të arrijnë në ditët tona vetëm disa kujtime të caktuara. Kurse jeta, bota e mendimit dhe ndjesisë së Pejgamberit ﷺ, me aq sa ç'ë ka reflektuar ai në tëra aktet, fjalët dhe shprehjet e tij, nga më e thjeshta, gjer te më e komplikuar dhe më e përkryera, është ndjekur çast pas çasti dhe është shënuar në histori si një tabelë nderi. Për më tepër, këto, me ndihmën e Allahut, do të vazhdojnë të jenë të mbrojtura deri në kohën e Kiametit!

Oqean i virtyteve

Personaliteti shembullor, virtyti i lartë dhe morali i përsosur i Pejgamberit ﷺ, i cili është prijësi i të gjithë Pejgamberëve, është si një det pa fund, kurse i pejgamberëve të tjerë si një lumë që derdhet në këtë det. Ai ka qenë i pajisur me të gjitha cilësitë dalluese të Pejgamberëve të kaluar, madje edhe më tepër se ata. Ai u dërgua si pejgamber i fundit për të shërbyer si shembull ideal për gjithë njerëzimin dhe si rrugë zgjidhjeje për çdo problem që mund të haset në jetë.

Prandaj Pejgamberi ﷺ, ka thënë:

“Unë jam dërguar për të përsosur moralin e bukur.” (Muvatta, Husnu'l huluk, 8)

Përsosmëria morale

Përsosmëria morale nënkupton mbrujtjen me moralin e Pejgamberit ﷺ. Allahu në Kuran, në lidhje me moralin e lartë të Pejgamberit ﷺ, thotë:

“Ti je me virtyte madhore.” (Kalem, 4)

Edhe Aishja ﷺ, kur u pyet për moralin e të Dërguarit të Allahut ﷺ, tha:

“Moralin e tij ishte Kurani.” (Muslim, Musafirin, 139)

Nderimet ndaj tij

Dashuria, respekti, edukata dhe bindja ndaj Pejgamberit ﷺ, janë një sprovë devotshmërie për zemrat tona.

Zemra e cila nuk është e mbushur me mirënjohje ndaj Pejgamberit ﷺ, nuk është zemër.

Poeti i famshëm Rumi na këshillon të jemi mirënjohës ndaj Profetit ﷺ:

“O ti që sot je mysliman! Sikur të mos ishte mundi dhe guximi i Pejgamberit ﷺ, për të thyer idhujt, tash edhe ti, sikur etërit e tu, do të besoje në idhuj!”

Monument i dorëzimit dhe nënshtrimit ndaj Allahut

Pejgamberi ﷺ, gjatë gjithë jetës së tij kaloi përmes sprovash dhe vuajtjesh të mëdha, siç e konfirmon vetë në këtë hadith: *“...jam përballur me sprovat të cilat nuk i ka provuar asnjë njeri tjetër.”* (Tirmidhi, Kijamet, 34/2472) Sa ishte gjallë humbi gjashtë nga fëmijët e tij. Në Taif u gjuajt me gurë. Zemra iu dërrmua kur myslimanët e parë torturoheshin. Në luftën e Uhudit humbi Hamzain, xhaxhain e tij të dashur, Musabin dhe një sërë sahabësh të tjerë.

Por ai asnjëherë nuk e humbi shpresën, forcën dhe qetësinë. Të gjitha këto i përballoi me pjekuri

dhe qetësi. Asnjë vështirësi dhe vuajtje nuk mundi ta ndalonte atë në rrugën drejt fitimit të dashurisë së Allahut. Me gjithë ato fatkeqësi që ka përjetuar, buzëqeshja nga buzët e tij nuk u nda për asnjë moment. Askush nuk e ka parë atë të vrenjtur. Ai vazhdimisht pasqyroi dashuri, qetësi dhe buzëqeshje.

Allahu e bëri Pejgamberin ﷺ, model ideal për ne, për të përballuar vështirësitë dhe vuajtjet që mund të na servirë jeta.

Gjithmonë i besueshëm dhe i dhembshur

Edhe politeistët, madje, e cilësonin atë “Muhammedu’l-Emin”, “Muhamedi Besnik”. Të gjithë pa përjashtim pohonin sinqeritetin dhe besnikërinë e Pejgamberit ﷺ. Megjithë armiqësinë që kishin ndaj tij, kurejshët ia linin sendet e shtrenjta atij amanet. Të gjithë përfituan nga personaliteti i tij shembullor. Megjithëse politeistët patën aplikuar një embargo të vështirë trevjeçare kundër myslimanëve, pas shumë vitesh, kur politeistët u përfshinë nga thatësira dhe skamja gjetën strehim tek Pejgamberi ﷺ.

Mbante fjalën e dhënë

Sinqeritetin dhe besnikërinë e Profetit ﷺ, janë detyruar ta pohojnë edhe armiqtë e tij më

të përbetuar. Kështu kur Herakliu e pyeti Ebu Sufjanin, armikun më të egër të Muhamedit ﷺ se:

“-A ka ndodhur ta ketë shkelur ndonjë herë fjalën e dhënë Muhamedi?”

Ebu Sufjani u përgjigj shkurt:

“-Jo! Ai e mban fjalën që jep”.

Edhe armiqtë e përbetuar e pranonin si të drejtë dhe besnik

Po ashtu edhe fjala e armikut të pamëshirshëm të Pejgamberit ﷺ, Ebu Xhehlit dhe shokëve të tij, drejtuar Profetit ﷺ: “O Muhamed, pasha Zotin, ne nuk të themi se je gënjeshtar, ne të pranojmë ty si një person të singertë dhe të drejtë. Por ne jemi kundër fesë që ti ke sjellë.”, dëshmon përshtypjen e arabëve idhujtarë për Profetin ﷺ. Pas ngjarjes në fjalë do të zbresë ky ajet kuranor: **“Ne e dimë se ty të zemëron ajo që thonë ata. Në të vërtetë, nuk je ti ai që po mohojnë ata, por keqbërësit po mohojnë shpalljet e Allahut.”** (En’am, 33)

Rëndësia e respektimit të amanetit

Në ditët e Luftës së Hajberit, nga radhët e hebrejve shkoi te Profeti ﷺ, një çoban i quajtur Jesar. Pasi bisedoi për disa momente me Profetin, ai pranoi Islamin dhe kërkoi menjëherë të merrte pjesë në radhët e myslimanëve për të luftuar. Mirëpo i

Dërguari i Allahut ﷺ, e urdhëroi që t'ua dorëzonte më parë bagëtinë të zotëve dhe pastaj të kthehej për të marrë pjesë në luftë. Kjo ndodhi në një kohë, kur lufta po zgjatej përtej parashikimeve dhe mes myslimanëve u shfaq kriza e ushqimit! Ky urdhër është ilustrim shumë kuptimplotë, i cili shpalos ndjenjën e përgjegjësisë, vetëdijen e detyrës dhe ndjeshmërinë e Profetit ndaj amanetit.

I Dërguari i Allahut dhe e drejta e fqinjëve

Pejgamberi ﷺ, tregonte një kujdes të madh për fqinjët. Në një hadith thotë:

“Xhebraili më porositi aq shumë për fqinjët, sa mendova se ata do të ishin trashëgimtarë.”

(Buhari, Edeb, 28)

Kurse në një hadith tjetër ka porositur:

“Nuk është besimtar ai që fle i ngopur, ndërsa fqinji i tij është i uritur.” (Hakim, II, 15)

“Besimtari ndaj fqinjit jomysliman ka një detyrim, ndaj fqinjit mysliman dy detyrime, kurse ndaj fqinjit mysliman dhe farefis ka tre detyrime.”

(Sujuti, el-Camiu's-Sagir, I, 146)

Disa nga të drejtat e fqinjit janë: të mos shikosh në dritaren e tij, të mos e shqetësosh me aromën e gjellës që gatuan, të mos sillesh në mënyrë të papëlqyeshme ndaj tij!

Më trimi

Është e pamundur të imagjinohet një hero më i madh se i Dërguari i Allahut ﷺ. Nuk është dëgjuar që Pejgamberi ﷺ, të jetë përfshirë nga frika ose paniku ndonjëherë. Edhe përballë situatave të jash-tëzakonshme ruante qetësinë, tregonte durim dhe qëndrueshmëri.

Aliu ؑ, i cili ishte shembull i trimërisë dhe guximit tregon për Pejgamberin ﷺ:

“Betohem në Allahun, kur lufta ashpërsohej, ne strehoheshim pas të Dërguarit të Allahut ﷺ...”

(Muslim, Xhihad, 79)

Pejgamberi i mëshirës dhe amnistisë

Ai e fali Hindin, gruan që kishte përçudnuar Hamzain, xhaxhain e Pejgamberit ﷺ, në luftën e Uhudit.

Habbar ibn Esved, i cili ishte njëri ndër armiq-të e përbetuar të Islamit kishte rrëzuar nga deveja Zejneben, vajzën e të Dërguarit të Allahut ﷺ, ndërsa po emigronte nga Meka në Medinë. Ky aksident i shkaktoi dështimin e fëmijës dhe plagë të rënda, prej të cilave do të vdiste më vonë.

Pejgamberi ﷺ, pas çlirimit të Mekës, me gjithë mundësitë për t’u hakmarrë kundër kurejshëve të Mekës, të cilët për vite me radhë kishin derdhur

gjakun e myslimanëve iu drejtua atyre kështu:

“O kurejshë! Ç’mendoni se do të bëj unë tani për ju?”

Kurejshët iu përgjigjën: “Duke shpresuar të mirën prej teje, ne mendojmë se ti nuk do të na bësh keq, sepse ti je një vëlla i mirë dhe biri i një vëllai të mirë!”

Dhe Profeti ﷺ, u tha:

“Edhe unë po ju them ashtu siç u tha Jusufi vëllezërve të vet:

“Sot s’ka asnjë qortim për ju! Allahu ju faltë! Pa dyshim, Ai është më mëshiruesi i mëshiruesve!” (Jusuf, 92)

Shkoni, jeni të lirë!”

Përmes eliksirit të moralit shembullor, faljes dhe mëshirës, shumë zemra të vdekura u ringjallën.

Zemra e tij, plot mëshirë dhe dhembshuri

Ajeti kuranor thotë:

“Tashmë ju ka ardhur një i Dërguar nga gjiri juaj. Atij i vjen rëndë për gjynahet që bëni ju, jua dëshiron të mirën me gjithë zemër, që ju të shkoni rrugës së drejtë dhe është i butë e i mëshirshëm me besimtarët.” (Teube, 128)

Lutja e vazhdueshme

Kur vajti në Taif për të kumtuar fenë islame, politeistët injorantë dhe populli egoist i Taifit e gjuajtën me gurë. Meleku i maleve erdhi dhe i tha të Dërguarit të Allahut ﷺ:

“A dëshiron ta shkatërroj këtë popull duke i përplasur me njëri-tjetrin këto dy male?” I Dërguari i Allahut ﷺ, nuk u pajtua dhe iu përgjigj:

“Jo, i lutem Zotit të Vërtetë që t’i bëjë pasardhësit e tyre besimtarë, të cilët do të adhurojnë Allahun dhe nuk do t’i bëjnë shokë Atij në besim...” (Buhari, Bed`u`l-halk, 7; Muslim, Xhihad, 111)

Finesë e pashembullt

Pejgamberi ﷺ, asnjëherë nuk ka lënduar njeri. Vazhdimisht tregonte kujdes për sedrën dhe dinjitetin e njeriut. Ai asnjëherë nuk kritikoi midis njerëzve. Nëse shikonte një veprim të pahijshëm nga një person, nuk e përmendte emrin e tij, por këshillonte në mënyrë të përgjithshme, si: “Çfarë ju ka ndodhur që ju shikoj kështu..?” Kurse në disa raste të tjera thoshte: “Çfarë kam unë sot që ju shikoj kështu?” duke ia mveshur vetes mangësinë.

Një ditë gjatë faljes së namazit, një person bëri një veprim që prishte abdestin. Pejgamberi ﷺ, për të respektuar dinjitetin e personit, i urdhëroi të gjithë të merrnin abdest.

Fytyra më e bukur

Fytyra e bekuar e Pejgamberit ﷺ, e cila përhapte përreth siguri dhe qetësi, ishte më e pastra dhe më e bukura e fytyrave. Dijetari hebre, Abdullah ibn Selam, pyeti gjithë kurejshët për Muhamedin ﷺ kur emigroi në Medine dhe kur e pa të Dërguarin e Allahut tha:

“Kjo fytyrë kurrë nuk gënjen!”

Dhe pranoi Islamin!

Sepse bukuria, mbresa që impononte, ndriçimi dhe hijeshia tek ai ndodheshin në atë gradë, sa s’kishte nevojë për ndonjë mrekulli, argument dhe provë të veçantë se ai ishte profet!

Bukuri trëndafili

“Sikur të kishte parë populli i Egjiptit bukurinë e të Dërguarit të Allahut, nuk do t’i jepnin asnjë vlerë bukurisë së Jusufit. Gratë që fyen Zylejhanë, sikur të kishin parë ballin e Profetit që shndriste si nur, në vend të duarve do të kishin prerë zemrat”.

Pejgamberi i mëshirës

Ja si e përshkruan dhembshurinë, mëshirën dhe bamirësinë e Tij Aisheja ﷺ:

“Ai nuk përçmonte askënd, nuk i përgjigjej

me ashpërsi askujt, me çdokënd sillej me butësi, tolerancë dhe falje, qëndronte larg së shëmtuarës. Nuk është hakmarrë ndaj askujt. Nuk ka prekur me padrejtësi asnjë shërbyes, fëmijë, madje asnjë kafshë...” (Muslim, Fedail, 79)

Bujaria e Pejgamberit ﷺ

Është e pamundur të vlerësohet ashtu siç duhet grada e tij e bujarisë dhe mirësisë. Bujaria e tij kalonte çdo lloj zemërgjerësie.

Sipas shprehjes së Xhabirit ﷺ: *“Po t’i kërkohet diçka, nuk ndodhte që të thoshte jo!”* (Muslim, Fedail, 56)

Sikur të kisha flori sa mali i Uhudit...

I Dërguari i Allahut ﷺ, nuk fshihte apo nuk ruante mënjane asnjë vlerë materiale, por ç’të kishte në dorë, e shpenzonte në rrugën e Allahut dhe kjo ishte një cilësi e veçantë vetëm për personin e tij të lartë. Nga sahabët, Ebu Dheri ﷺ, na përcjell:

Po ecnim së bashku me të Dërguarin e Allahut në një tokë gurishte anës Medinës. Përballë na u shfaq mali i Uhudit. I Dërguari i Allahut m’u drejtua:

“O Ebu Dher!”

“Urdhëro, o i Dërguari i Allahut” – iu përgjigja unë.

“Dëgjo! – më tha. – Sikur të kisha flori sa

mali i Uhudit, nuk do të ishte ndonjë gëzim i madh për mua përveç gëzimit që do të më jepte shlyerja e ndonjë borxhi. Nuk dëshiroj që të më mbesë më shumë se tre ditë në duar pa e dhënë qoftë edhe një dinar i vetëm!” (Muslim, Zekat, 32; Buhari, Istikraz, 3)

Nëse nuk ke të japësh asgjë...

Kur dikush i kërkonte diçka për të plotësuar një nevojë, ai nuk gjente qetësi gjersa t’ia plotësonte pavarësisht nëse kërkesa e personit ishte e rëndësishme apo jo dhe, kur nuk kishte mundësi t’ia plotësonte, nuk rrinte pa ia fituar zemrën personit qoftë edhe me një fjalë të mirë! Ai ishte njeriu që bëhej pjesëtar i halleve të çdo njeriu. Pavarësisht nga posti apo pozita, pavarësisht nëse ishin të pasur a të varfër, dijetarë apo injorantë, njerëzit gjenin tek ai trajtim të barabartë si njerëz që ishin! Të gjitha kuvendet e tij ishin mjedise, ku sundonin dhe veporonin virtyte të tilla, si: butësia, dituria, ndjenja e turpit, durimi, dorëzimi dhe siguria!

Por, nëse shmangesh nga ata (kur nuk ke asgjë për të dhënë), ***duke shpresuar në mëshirën e Zotit tënd, atëherë thuaju atyre ndonjë fjalë të butë.*** (Isra, 28)

Modestia e të Dërguarit të Allahut

Pejgamberi ﷺ, i cili fitoi zemrat e njerëzve si

një edukues ideal, edhe pse për një kohë mjaft të shkurtër arriti suksese të cilat nuk i kishte arritur asnjë mbret, vazhdoi të bënte një jetë modeste dhe të thjeshtë. Jetoi, si edhe më parë, në një dhomë të thjeshtë si një i varfër. Fjeti në një shtrat të mbushur me gjethe hurmash. Bëri një jetë më të thjeshtë se një person i varfër.

Sipas rrëfimit të Aishes , nuk kishte ndodhur gjatë jetës së tij të hante tri ditë rresht bukë gruri! (Muslim, Zuhd, 20-22)

Jeta askete e Pejgamberit ﷺ

Një ditë Omeri , erdhi në shtëpi tek Profeti, soditi dhomën ku jetonte. Dhoma ishte e zbratur, kishte vetëm një hasër të thurur prej gjetheve të hurmës, mbi të cilën Profeti i Allahut qe mbështetur. Hasra e thatë kishte lënë gjurmë në lëkurën fisnike të Profetit . Në një skaj kishte një tas me miell elbi, aty afër qëndronte e varur edhe një strajcë uji e vjetër. Pasuria e dhomës ishte e gjithë kjo!...Në një kohë kur i tërë Gadishulli Arabik i ishte nënshtruar atij, pasuria materiale e tij ishte vetëm kjo. Pasi e pa këtë, Omeri u emocionua deri në atë masë, sa nuk mundi ta mbante veten, iu përplotën sytë dhe filloi të qante. Muhamedi , me fjalë të buta iu drejtua dhe e pyeti:

“Përse po qan, o Omer?”

Omeri iu përgjigj:

“Si të mos qaj, o i Dërguar i Allahut, kur më kujtohet se Kisratë, mbretërit persë dhe Kajserët, perandorët bizantinë notojnë në begati, kurse i Dërguari i Allahut jeton mbi një hasër të thatë.”

Profeti ia zbuti zemrën Omerit dhe i tha:

“Mos qaj, o Omer! A nuk dëshiron që kjo botë me të gjitha begatitë dhe shijet të jetë e tyre, kurse Ahireti të jetë i yni.” (Ahmed, II, 298; Taberani, Mu'xhemu'l-Kebir, X, 162)

Kohën e ndante në tri pjesë

Kur vinte në shtëpi, kohën e ndante në tri pjesë: një pjesë për ibadet, një pjesë për familjen dhe një pjesë për vete. Kohën për vete e vinte në dispozicion të njerëzve të tjerë.

Foleja familjare

Familja e tij ishte familja më e lumtur në botë. Prej asaj familjeje përhapej erë trëndafili në katër anët e horizontit. Asnjë grua nuk mund ta dojë bashkëshortin ashtu siç e kanë dashur bashkëshortet Pejgamberin ﷺ. Po ashtu, asnjë burrë nuk mund t'i dojë bashkëshortet ashtu siç i ka dashur Profeti ﷺ. Asnjë fëmijë nuk mund ta dojë babain si Fatimja ﷺ dhe asnjë baba nuk mund ta dojë fëmijën e tij siç i

donte Pejgamberi ﷺ, sepse Pejgamberi ﷺ, përmes shembullit ideal pati kultivuar në zemrat e tyre një dashuri dhe lidhje të veçantë. Në shtëpinë e tij për ditë të tëra nuk ndizej zjarr dhe nuk gjendej ushqim për të ngrënë, por aty përjetohej kënaqësia që të jep durimi dhe nënshtrimi total ndaj Allahut.

Më i miri prej jush...

Pejgamberi ﷺ, i jepte shumë rëndësi jetës familjare dhe tregonte kujdes të veçantë në respektimin e të drejtave të çdo anëtari të familjes. Në lidhje me këtë thotë:

“Më i miri ndër ju është ai që është më i mirë në sjellje me gruan e tij.” (Tirmidhi, Rada, 11/1162)

“Të mos keqtrajtojë asnjë mysliman gruan e vet. Nëse nuk pëlqen një sjellje të saj, pëlqen ndonjë sjellje tjetër.” (Muslim, Rada, 61)

Kujdes brishtësinë kristale!..

Pejgamberi ﷺ, ishte jashtëzakonisht i sjellshëm dhe i dhembshur ndaj grave.

Gjatë një udhëtimi, shërbëtorja e quajtur Enxheshe i nxiste devetë duke kënduar. Profeti ﷺ, duke përdorur një shprehje të figurshme dhe delikate ia tërhoqi vëmendjen skllaves mbi mundësinë e dëmtimit të trupit të hollë të femrave, që ishin mbi

deve, nga nxitimi i tepërt i tyre:

“O Enxheshe! Ki kujdes që të mos thyhen kristalet e qelqta!” (Buhari, Edeb, 95; Ahmed, III, 117)

Vend strehim për të gjithë

Ai ishte gurë themeli i udhëzimit dhe orientimit për të gjitha shtresat shoqërore pa dallim rrace, ngjyre, pozite dhe gjuhe. Në audiençën e tij nga pikëpamja e drejtësisë nuk kishte dallim midis të pasurit dhe të varfërit, midis të fortit dhe të dobtit...

Po t'i hedhim një sy ndjekësve të Profetit ﷺ midis tyre do të gjejmë personalitete të larta, si mbreti etiopian Nexhashi, i madhi i fisit Mean, Ferve, prijësi i fisit Himjer, Dhulkila, një nga të mëdhenjtë jemenas, Merakebut, një nga guvernatorët e Omanit, Ubejd, Firuz Dejlami, Xhaferi etj...

Por pranë këtyre prijësve dhe sundimtarëve do të gjejmë edhe njerëz të vetmuar si sklevër dhe të dobëtit Bilal, Jasir, Suhejb, Habbab, Ammar, Ebu Fukejhe, si dhe robëreshat, shërbëtoret dhe gratë pa mbrojtje Sumeje, Lubejne, Dhinire, Nehdije, Umu Abis etj...

Personalitet shembullor i pashoq

Karakteri dhe personaliteti i pashoq i të Dërguarit të Allahut ﷺ, përbëjnë kulmin e tërësisë së sjelljeve njerëzore. Ai është një personalitet

shembullor, i cili e ka plotësuar detyrën e udhëzimit në rrugë të drejtë, duke u bërë vetë shembull dhe model konkret për njerëzit. Allahu ia ka bërë dhuratë tërë njerëzimit, sipas shprehjes së Kuranit, “usve-i hasene”, domethënë, personalitetin shembullor më të përkryer!

“Në të Dërguarin e Allahut ka një shembull të mrekullueshëm për atë, që shpreson tek Allahu dhe Dita e Fundit dhe e përmend shumë Allahun.” (Ahzab, 21)

Një buqetë trëndafilash...

Profeti ﷺ na ka shpalosur një bukuri dhe përkryerje të veçantë në çdo aspekt dhe në çdo etapë të jetës së tij. Tek ai ndodhen të gjitha bukuritë e sjelljes qoftë në thelb, qoftë në detaje. Prandaj, në jetën e nderuar dhe traditën profetike të të Dërguarit të Allahut ﷺ, çdo njeri ka mundësi të gjejë më të bukurën dhe më të përkryerën e sjelljeve që mund t'i marrë si shembull dhe model për vete! Me fjalë të tjera, jeta e Profetit tonë, Krenarisë së Gjithësisë, në tërë shumëllojshmërinë e saj, i ngjet një buqete të bërë prej trëndafilash më të zgjedhur e më të rrallë, ku kërkuesit mund të gjejnë për vete trëndafilin më të bukur!

Personaliteti i Pejgamberit ﷺ, është si një pasqyrë. Çdo njeri mund të përmirësojë veten e tij,

duke parë në shembullin e tij fjalën, edukatën dhe moralin. Është detyrë e çdo myslimani të përmirësojë dhe ndreqë gabimet, duke u bazuar në jetën shembullore të Pejgamberit ﷺ.

Shembull për çdo shtresë sociale

Profeti ynë, Muhamedi ﷺ, është shembulli dhe modeli më i përkryer për të gjithë anëtarët e shoqërisë. Ai përshkroi të gjitha stadet e jetës duke filluar nga të qenurit jetim deri kryetar shteti.

Prandaj ai përbën shembullin më të mirë për të gjitha shtresat e shoqërisë. Çdo njeri është në gjendje të ndjekë rrugën e tij sipas mundësive që ka.

Shikoje veten në pasqyrën e tij

Nëse je i pasur, mendo për thjeshtësinë dhe bujarinë e Profetit ﷺ që sundoi mbi tërë Gadishullin Arabik duke i bërë për vete të gjithë njerëzit e mëdhenj të popullit arab!

Nëse je i dobët dhe i vobektë, merr shembull prej jetës së Profetit ﷺ, i cili pati jetuar në Mekë nën regjimin arrogant dhe mizor të politeistëve!

Nëse je triumfator, merr shembull nga jeta e Profetit guximtar dhe ngadhënjyes që doli fitues mbi armiqtë në Bedër dhe Hunejn!

Nëse pëson disfatë, edhe në këtë rast kujto

Profetin ﷺ, dorëzuar Zotit, duke përballuar me durim dhe trimëri dhimbjen e shokëve të rënë dëshmorë apo të shtrirë gjithë plagë në sheshin e luftës së Uhudit!

Nëse je mësues, ke shembull Profetin ﷺ, i cili u mësonte shokëve urdhrëresat hyjnore, duke u përcjellë atyre njëkohësisht edhe frymëzimin e botës së vet të ndjeshme shpirtërore!

Nëse je nxënës përsëri ke shembull Profetin ﷺ, që dëgjon i përqëndruar shpalljen hyjnore të sjellë nga Xhebraili!

Nëse je predikues dhe thirrës Islam merr shembull Profetin ﷺ, që u jep perla urtësie shokëve të vet në Xhami.

Nëse dëshiron të mbrosh dhe përhapësh të vërtetën dhe në këtë kauzë nuk ke bashkëpunor dhe ndihmës shiko jetën e Pejgamberit ﷺ i privuar nga çdo lloj ndihme, shpallte me zë të lartë të vërtetën hyjnore dhe ftonte njerëzit në rrugë të drejtë.

Nëse ke mposhtur armikun duke dalë fitimtarë mbi të merr shembull Pejgamberin ﷺ kur mposhti idhujtarët dhe hyri në Mekë gjithë modesti hipur mbi devenë e tij.

Nëse je zotërues i madh pronash dhe kërkon mirëadministrimin e tyre merr shembull Profetin ﷺ i cili vuri për administrimin e pronave që mori nga

fisi Beni Nadir personat më të aftë.

Nëse je jetim, mendo për jetimin e vogël të Abdullahut dhe Amines!

Nëse je i ri, shih me kujdes rininë e Profetit ﷺ.

Nëse je tregtar, merr shembull Pejgamberin ﷺ, i cili zhvillonte tregti të ndershme dhe fitimprurëse në Siri dhe Jemen.

Nëse je gjykatës, merr shembull drejtësinë e Tij dhe mendo zgjidhjen e tij të zgjuar e të drejtë për të vendosur gurin e zi në Qabe, ndërsa fiset kurejshite ishin gati të shkaktonin gjakderdhje për të vendosur gurin e zi.

Dhe, duke i kthyer sytë sërish nga historia, shih Profetin ﷺ, i cili në Medine, në Faltoren Profetike rri duke i trajtuar para vetes si të barabartë të varfrin e të pasurin, vendos mes njerëzve në formën më të drejtë!

Nëse je një bashkëshort, shih me kujdes mirësjelljen, xhentilesën dhe dashurinë e Pejgamberit ﷺ ndaj bashkëshorteve.

Nëse je prind, shih mënyrën e sjelljes së tij ndaj vajzës Fatime e ndaj nipërve Hasan dhe Husejn!...

Kushdo që të jesh dhe në cilat do kushte që të ndodhesh, në çdo çast ke për të gjetur Muhamedin ﷺ, si prijësin më të mirë dhe udhërrëfyesin më të drejtë!

Ai është një prijës i tillë, prej traditës së të cilit mund të rregullosh çdo gabim, të rregullosh të gjitha çështjet dhe të ringjallësh shpresën. Në saje të dritës dhe udhëzimit të tij mund të kapërcesh pengesat e të arrish lumturinë!

Mësuesi i tij ishte Allahu

Pejgamberi ﷺ, nuk mori mësim nga një qenie njerëzore. Mësuesi i tij, siç e shpreh edhe vetë, ishte Allahu “*Mua më edukoi Allahu dhe më dha një edukatë shumë të mirë.*” (Xhamius Sagir, I, 12)

Prandaj, Ai është shumë përpara shkencave që studiojnë personalitetin njerëzor, si pedagogjia, psikologjia dhe socio- antropologjia.

Sahabët, shokët e ndershëm të Profetit, aq shumë e donin atë, saqë është i pamundur përshkrimi i dashurisë së tyre ndaj tij. Një dashuri e tillë mund të realizohet vetëm e vetëm me dashuri e frymëzim hyjnor, përndryshe është e paarritshme.

Cili mësues mund ta arrijë këtë sukses?

Sahabët e ndershëm ishin të radhitur me sinqeritet rreth të Dërguarit të Allahut, si një ujëvarë dashurie dhe ishin shndërruar në ujë qiellor. Kishte nga ata të cilët vetëm e vetëm “ngaqë Ai kështu kishte vepruar” dhe për të shijuar ndjenjën e ndjekjes dhe imitimit, ecnin nëpër rrugët nëpër të cilat kishte

ecur Ai, merrnin erë trëndafilat që kishte marrë Ai, ndalonin në vendet në të cilat ishte ndaluar Ai. Janë të panumërta manifestimet nga zemrat e djegura e të përvëlura me dashurinë dhe ashkun e të Dërguarit të Allahut të sahabëve të ndershëm.

Çfarë sistem edukimi ishte ai që i kishte bërë sahabët kështu? Cili mësues dhe psikolog mund ta japë sot këtë edukatë? A do munden vallë, sikur të mbliidhen të gjithë psikologët, sociologët, mësuesit dhe filozofët për të krijuar një grup njerëzish të tillë si sahabët?

Zemra e mbushur me dashurinë ndaj tij është e mbrojtur nga dënimi

Një zemër e mbushur me dashuri për Pejgamberin ﷺ, është e mbrojtur nga dënimi hyjnor. Në lidhje me këtë, ajeti kuranor thotë:

“Por Allahu nuk do t’i ndëshkonte ata, përderisa ti ishe në mesin e tyre dhe, Allahu nuk do t’i ndëshkojë ata, përderisa ata i kërkojnë falje Atij.” (Enfal, 33)

Prandaj, ndjekja e portretit shembullor të të Dërguarit të Allahut, është shkak për të shpëtuar nga dënimi i Zotit. Besimtari duhet që sjelljet dhe qëndrimet e veta t’i rregullojë sipas traditës së të Dërguarit të Allahut ﷺ.

Kush mban të gjallë traditën time...

Dëshira e zjarrtë e Pejgamberit ﷺ, ishte ta shikonte çdo anëtar të ymetit në Xhenet. Prandaj i këshillonte të gjithë sipas gjendjes dhe situatës.

Enes ibn Maliku na transmeton njëren prej këshillave që i ka dhënë Pejgamberi ﷺ:

“Përpiqu ta kalosh ditën dhe natën pa pasur asnjë lloj mërie në zemër për besimtarët.”

“Kush mban ﷺ gjallë traditën time, më ka dashur mua dhe kush më do mua do të jetë me mua në Xhenet.” (Tirmidhi, Ilm, 16/2678)

Zgjidhja e fijeve...

Abdullah ibn Dejlemi e shpreh kështu rëndësinë e kapjes pas traditës profetike:

“...Fillimi i dobësimit të fesë është braktisja e traditës profetike. Ashtu si zgjidhen fijet e litarit një e nga një deri në këputje, ashtu zhduket edhe feja duke braktisur një e nga një traditën profetike.” (Darimi, Mukaddime, 16)

Braktisja e traditës profetike e bën të pamundur shpëtimin në Ditën e Kiametit.

“Bindja ndaj tij është obligim. Çfarëdo që t’ju japë i Dërguari, merreni atë, e çfarëdo që

t'ju ndalojë, hiqni dorë prej saj. Frikësojuni Allahut, sepse Allahu, dënon vërtet ashpër.

(Hashr, 7)

“O ju që keni besuar! Bindjuni Allahut dhe bindjuni të Dërguarit dhe mos i çoni dëm veprat tuaja!” (Muhamed, 33)

“Kushdo që i bindet Allahut dhe të Dërguarit, do të jetë me ata të cilëve Allahu u ka dhënë shumë dhunti: me profetët, me të sinqertët, me dëshmorët dhe me të drejtët! Eh sa shokë të mrekullueshëm janë këta!”

(Nisa, 69)

Kuptimi i plotë i tij është i pamundur

Ne e kemi të pamundur ta rrokim plotësisht brenda aftësive dhe mundësive njerëzore Profetin tonë, Krenarinë e Gjithësisë ﷺ, i cili ishte një mrekulli krijimi. Sepse përvojat e marra nga kjo botë mbeten të pamjaftueshme për ta njohur dhe përshkruar Atë. Siç është e pamundur të futet oqeani në një gotë ujë, po ashtu është e pamundur të njihet dhe rroket denjësisht Drita Muhamedane!

Vlera e të dërguarit buron nga Dërguesi

Po të bëheshin përpjekje për t'i përshkruar të gjitha çështjet që përbëjnë personalitetin shembullor të Profetit ﷺ, nuk do të mjaftonin vëllime të tëra!

Profeti, Hz. Muhamed, ﷺ, ishte një trup i bekuar me portret të bukur dhe karakter të përkryer, një shëmbëlltyrë tjetër e të cilit s'është krijuar më!

Një ditë, Halid ibn Velidi ؓ, shkoi te një fis arab dhe kryetari i fisit i kërkoi:

“O Halid, na e përshkruaj portretin dhe karakterin e të Dërguarit të Allahut!”

Halidi ؓ, iu përgjigj:

“Kjo është e pamundur, fjalët nuk mjaftojnë për këtë!”

Atëherë, kryetari i fisit i tha:

“Në është kështu, të paktën na bëj një përmbledhje me aq sa e njeh dhe arrin ta përshkruash ti!”

Pas kësaj, Halidi ؓ, i dha këtë përgjigje të shkëlqyer:

الرَّسُولُ عَلَى قَدْرِ الْمُرْسَلِ

“Vlera e të Dërguarit buron nga Dërguesi dhe meqë Dërguesi është Krijuesi i gjithësisë, merre vetë me mend tani madhësitinë e bukurisë së tij, në mundsh!”

Nga kjo kuptohet se është e pamundur të shprehet në mënyrë të plotë portreti dhe karakteri i të Dërguarit të Allahut ose, e thënë ndryshe, të bëhet ashtu siç duhet portretizimi fizik dhe shpirtëror i të Dërguarit të Allahut.

Edukimi i brezit të përsosur

Përmes mësimëve, edukatës dhe moralit, Ai e shndërroi atë panoramë gjakatare dhe të egër, ku vajzat varroseshin të gjalla, ku grindjet e vogla fisnore ktheheshin në lumenj gjaku, në kopsht të qetësisë, paqes dhe lumturisë.

Nga atmosfera e armiqësisë fisnore, gjakmarrjes, padrejtësisë dhe grindjeve u kalua në atmosferën e vëllazërisë, paqes, mirëkuptimit, solidaritetit dhe ndihmës reciproke. Në këtë mënyrë, u ndërtua qytetërimi i virtyteve, të cilin sot e kësaj dite e ka zili gjithë njerëzimi.

Eksperti i famshëm i së drejtës islame, Karafi, thotë:

“Pejgamberi ﷺ, sikur të mos kishte asnjë mrekulli tjetër, vetëm brezi që ka edukuar, do të mjaftonte si mrekulli dhe si provë për të vërtetuar profetësinë”

Krenaria e njerëzimit

Një këshill shkencëtarësh dhe mendimtarësh i mbledhur në Hagë të Holandës, në mesin e shekullit të kaluar, përcaktoi njëqind burrat më të shquar të botës dhe zgjedhësit, që të gjithë të krishterë, u detyruan ta zgjedhin në vend të parë Muhamedin ﷺ.

Ja pra, vlerë e vërtetë është ajo që të detyron ta pohosh dhe pranosh, edhe kur nuk e do personin

që i mbart ato vlera. Vlerat dhe virtytet e Muhamedit ﷺ, janë pohuar gjithmonë edhe prej atyre që s'i kanë besuar!..

Gjenialiteti

Historiani francez Lamartin, do ta shprehte madhështinë dhe gjenialitetin e Pejgamberit ﷺ, kështu:

“Në qoftë se madhështia e qëllimit, pamundësia e mjeteve dhe pafundësia e rezultateve të arritura do të ishin tri kriteret për të matur gjenialitetin njerëzor, atëherë kush do të guxonte të përqaste njerëzit më të mëdhenj të kohëve moderne me figurën e Muhamedit? As më të shquarit prej tyre nuk arritën veçse të ngrinin ca ushtri, ligje, perandori e të themelonin autoritete fizike të pushtimit, disa prej të cilave u rrënuan para syve të tyre. Kurse Muhamedi nuk lëvizi nga vendi vetëm ushtritë, ligjet, perandoritë, popullatat, dinastitë, por edhe miliona njerëz të një të tretës së botës, për më tepër, ai lëvizi nga altarët idhujt, idetë dhe shpirtrat.”

Pohimi i ndërgjegjes

Personalitetin shembullor të Pejgamberit ﷺ, janë detyruar ta pohojnë edhe ata që nuk e kanë besuar.

Shkrimtari Thomas Carlyle thotë:

“Asnjë perandor nuk është respektuar dhe

dashur sa Muhamedi ﷺ, i cili arnonte mantelin e tij me dorën e vet.”

Njëri ndër themeluesit ideologjikë të Revolucionit Francez, filozofi Lafajet, më 1789, para shpalljes së “Deklaratës së të drejtave të njeriut”, kishte studiuar dhe shqyrtuar me kujdes dhe përpikëri të gjitha sistemet juridike dhe duke parë lartësinë dhe epërsinë e të drejtës islame, vlerësimin dhe admirimin e tij ndaj Pejgamberit ﷺ, e shprehu kështu:

“O Muhamed! Atë që ti ke sjellë dhe aplikuar në botë, nuk e ka bërë askush tjetër. Ti e ke sjellë drejtësinë në një shkallë të paarrtshme!..”

Njeriu është me atë që do

Një ditë Sevbanî ﷺ, ishte përhumbur duke shikuar Pejgamberin ﷺ. Kur vuri re gjendjen e përhumbur të Sevbanit, Pejgamberi ﷺ, e pyeti:

“Përse je përhumbur kështu, o Sevban?”

Sevbanî ia ktheu:

“Nëna, babai dhe jeta ime të qofshin falë ty, por aq shumë më djeg malli për ty, sa që çdo moment larg teje më shkakton pikëllim. Kur gjendja është kështu në dynja, si do të jetë gjendja ime në Ahiret, kur ju do të jeni me pejgamberët e tjerë, kurse gjendja ime është e papërcaktuar. Gjendja ime do të jetë edhe më e mjerueshme nëse nuk do të hyj

në Xhenet, e nuk do mund të të shikoj më kurrë. Ky mendim më trishton.”

Pejgamberi ﷺ, i tha:

“Njeriu është së bashku me atë që do...”

Dashuria kërkon sakrificë

Madhësia e një dashurie të vërtetë matet me sakrificën që bëhet dhe rrezikun që merret parasysht për hir të të dashurit, kur të jetë e domosdoshme. Dikush që dashuron fort, po të duhet, e jep edhe jetën, madje, pa bartur ndjenjën se po bën një sakrificë! Ai vepron i qetë sikur të ishte duke shlyer një detyrim. Por ata që nuk e njohin dashurinë e vërtetë, që nuk marrin dot pjesë nga dashuria e vërtetë dhe pasionante, do të thotë se nuk kanë hyrë në rrugën për t'u përkryer, ndërkaq që, duke jetuar nën sundimin e egos, i shpenzojnë dhe i çojnë kot ndjenjat.

Për të mos rënë në kundërshtim me atë...

Edhe dijetari i madh i hadithit dhe ideatori i madh, Imam Neveviu, nuk pati ngrënë kurrë shalqi në jetë vetëm ngaqë s'e dinte se si e kishte ngrënë shalqinin Pejgamberi ﷺ! Me vetëdijen e besnikërisë ndaj Profetit, vetëdije e cila e shoqëroi në të gjitha etapat e jetës, ai qe shmangur nga mundësia për të vepruar ndryshe nga Profeti ﷺ, qoftë edhe duke

ngrenë shalqi!

Përcaktimi i çdo gjëje sipas tij...

Njëri nga burrat e mëdhenj të umetit, bashkësisë profetike, Sejjid Ahmed Jeseviu, i lidhur me dashuri pasionante ndaj të Dërguarit të Allahut, si rrjedhojë e dashurisë së thellë që ndjente për të Dërguarin e Allahut që kishte vdekur në moshën 63-vjeçare, pas kësaj moshe e ndërpreu lëvizjen mbi tokë dhe, gjersa vdiq, e vazhdoi detyrën e prijësit shpirtëror në një vend të ngjashëm me varrin!

I vetmi shqetësim ishte ymeti...

“Dëgjoni me vëmendje! Unë jam për ju një mjet sigurie. Edhe kur të vdes lutja ime në varr do të jetë: ‘O Zoti im, ymeti im, ymeti im!..’ Kjo lutje do të vazhdojë deri sa të fryjë suri...” (Ali el-Muttaki, Kenzul Umal, v. 14, fq, 414)

Ai është shumë pranë nesh, po ne, sa pranë tij jemi?

“Jeta ime është mirësi për ju, sepse përjetoni disa ngjarje për të cilat zbret shpallje hyjnore, por edhe vdekja ime është mirësi për ju, sepse veprat tuaja më paraqiten mua dhe unë për veprat tuaja të mira falënderoj Allahun, kurse për veprat e këqija i kërkoj falje Allahut për ju.” (Hejthemi, IX, 24)

Sa është niveli i gjërave të përbashkëta?

Dashuria buron nga gjërat e përbashkëta midis të dashurit dhe të dashuruarit. I dashuruari përjeton të njëjtat ndjenja me të dashurin. I dashuruari dëshiron me gjithë qenien e tij të jetë si i dashuri.

Por sa të përbashkëta ka adhurimi, morali dhe veprat tona me të Pejgamberit ﷺ, të cilin pretendojmë se e duam aq shumë?

Sa jemi së bashku me të?

Sa e ngjashme është jeta jonë familjare me jetën familjare të Pejgamberit ﷺ? Sa i afrohet adhurimi ynë mënyrës së adhurimit të Pejgamberit ﷺ? Sa kujdes tregojmë ne për të varfrit, nevojtarët dhe jetimët? Sa përpiqemi për të përmirësuar gjendjen individuale dhe sociale? Sa përpjekje bëjmë për të nxitur të mirën dhe ndaluar të keqen? Në ç' masë është Pejgamberi ﷺ, shembull në jetën tonë? Sa pasqyrohet përkushtimi i tij në adhurim, finesa në vepra, delikatesa në moral, ndjeshmëria në zemër, drita në fytyrë dhe largpamësia në shikim?

Salavatet dhe nderimet për të janë urdhëresë hyjnore

Në Kuranin e Shenjtë, Zoti është betuar mbi jetën e Profetit Muhamed ﷺ. Emri i lartë i tij është përmendur krahas emrit të Zotit dhe besimi është

konsideruar i varur nga besimi në profetësinë e tij. Në Kuranin e Shenjtë Zoti nuk e ka pëlqyer ngritjen e zërit në prani të tij dhe nuk ka dashur që emri i tij i bekuar të përmendej si ndonjë emër i zakonshëm. Përveç të gjitha këtyre, duke bërë të ditur se Ai vetë së bashku me engjëjt, duke e përmendur Profetin, e përshëndesin me lutje për mëshirë e paqe. Zoti e ka urdhëruar edhe umetin, bashkësinë e Muhamedit, ta përshëndesin shpesh atë duke u lutur për mëshirë dhe paqe për të.

Kështu, siç shprehet në ajetin kuranor si më poshtë, përshëndetja e Profetit me salat dhe selam, domethënë me lutje për paqe dhe nderim, është urdhër hyjnor për besimtarët:

“Pa dyshim, Allahu dhe engjëjt i bëjnë shumë salat Profetit. O besimtarë, edhe ju bëjini salavat Atij dhe jepini selam me një nënshtrim të plotë!” (Ahzab, 56)

Përshëndetja profetike bëhet shkak për shtimin e dashurisë për të Dërguarin e Allahut në zemrat e besimtarëve. Dhe atëherë, pa dyshim, mundësia për të përfituar siç duhet nga personaliteti shembullor i të Dërguarit të Allahut duke u lidhur denjësisht pas tij, do të jetë në raport me nivelin që do të meritojnë të arrijnë zemrat besimtare në dashurinë për të Dërguarin e Allahut.

Nevoja për të

Njerëzimi ka gjetur tek Pejgamberi ﷺ, udhëzuesin më të përsosur. Prandaj, ata që janë larg udhëzimit, sot kanë një përgjegjësi më të madhe se ata që kanë jetuar para ardhjes së Profetit ﷺ. Bota, e cila është në një gjendje pështjellimi, ka nevojë më shumë se kurrë për personalitetin shembullor të pashoq të Pejgamberit ﷺ.

Zgjidhja e vetme

E vetmja rrugë shpëtimi dhe zgjidhje është rruga e Pejgamberit ﷺ. Ishte kjo rrugë që e nxori shoqërinë arabe nga errësira e mohimit dhe idhujtarisë në dritën e Islamit dhe Tevhidit. Ishte Profeti ﷺ, që e lartësoi shoqërinë paraislamike nga një shoqëri nomade, në një shoqëri që arriti kulmin e qytetërimit dhe kulturës.

Allahu na mundësoftë në këtë botë të jetojmë sipas traditës profetike, të zbukurohemi me moralin e tij dhe të fitojmë ndërmjetësimin e tij në Ditën e Gjykimit.

Amin...

Kurani

MREKULLI E PËRJETSHME

Thuaj: "E vërteta erdhi, ndërsa e pavërteta u shkatërrua. Sigurisht, e pavërteta është e paracaktuar të zhduket"! (Isra, 82)

"Ky është Libri në të cilin nuk ka dyshim. Ai është udhërrëfyes për të devotshmit." (Bekare, 2)

KURANI

mrekulli e përjetshme

Shenjë mëshire

Kurani është dhurata më e madhe dhe e shtrenjtë për njerëzimin. Ai është udhërrëfyes në këtë botë plot sprova. Është libri dhe mesazhi i fundit nga Allahu për njerëzimin...

Allahu i ka dhuruar njerëzimit Kuranin, për të kuptuar qëllimin e krijimit, për të jetuar një jetë të virtytshme dhe për të fituar lumturinë e dy botëve.

Allahu në Kuranin Famëlartë, thotë:

“O njerëz, ju ka ardhur këshillë (Kurani) nga Zoti juaj, shërim për zemrat tuaja, udhëzim dhe mëshire për besimtarët.” (Junus, 57)

Verdikt Hyjnor

- Kurani, udhëzues hyjnor dhe mesazh për gjithë njerëzimin.

- Ai është burim i pashtershëm qetësie dhe

lumturie.

- Ai është libri i qartësuar dhe udhëzues deri në Ditën e Kiametit.

- Ai është një libër që vdekjen e shndërron në një mjet takimi me Allahun.

Çdo shkronjë e tij është mrekulli

Kurani shpreh vullnetin hyjnor. Në çdo shkronjë të tij janë fshehur një mijë mrekulli. Kush është afër Kuranit është afër Allahut, kurse kush është afër Allahut përfiton më shumë nga mrekullitë dhe mesazhet e tij. Jeta afër Kuranit është devotshmëri, kurse devotshmëria sjell dituri dhe urtësi, siç e konfirmon vetë Allahu në Kuran:

“...Jini të devotshëm, në mënyrë që Allahu t’ju japë dituri!..” (Bekare, 282)

Thesar urtësie

Kurani është një dritare madhështore, e cila hap horizontin tonë të reflektimit dhe mendimit. Ai është gjuha e gjithësisë. Është shërim për shpirtin e plagosur dhe çlodhje për zemrat e lodhura.

Lumturia e angazhimit me Kurandin

Kur Pejgamberi hyri një ditë në xhami, vuri re një grup njerëzish, prej të cilëve disa lexonin Kuran,

disa luteshin, kurse disa të tjerë mësonin dituri për vete dhe u mësonin të tjerëve. Përballë kësaj gjendjeje impresionuse, Pejgamberi ﷺ, tha:

“Të gjithë këta janë në mirësi. Ata lexojnë Kuran dhe luten. Nëse Allahu dëshiron, ua plotëson ose jo dëshirën. Kurse të tjerët mësojnë dituri dhe ua mësojnë të tjerëve atë. Unë jam dërguar si mësues.” Dhe menjëherë u ul pranë atyre që mësonin dituri. (Ibn Maxhe, Mukaddime, 17)

Çdo ajet fton për reflektim dhe mendim

Kurani, si një udhëzuesi i pashembullt, i fton njerëzit për reflektim duke filluar nga ajeti i parë deri tek ajeti i fundit. Kurani e fton njeriun të mendojë mbi qëllimin e krijimit, mbi urtësitë e krijimit dhe mbi dizajnin e përsosur të Kuranit. Në shumë ajete Allahu e qorton njeriun me shprehje të tilla: **“A nuk mendoni, përse nuk reflektoni, përse nuk merrni mësim?”** Prandaj, kush dëshiron të bëjë një jetë dinjitoze dhe njerëzore, duhet t’i qaset jetës sipas frymës dhe atmosferës kuranore.

Tokë e begatë

Bota shpirtërore e njeriut është e pajisur me aftësi të jashtëzakonshme, të cilat, për të marrë zhvillim dhe shprehur bukuritë dhe madhësitinë e tyre presin ushqimin e imanit dhe Kuranit. Ashtu

si një farë e vogël në një tokë pjellore bëhet pemë shumë e madhe, ashtu zhvillohet dhe përsoset bota shpirtërore e ushqyer nga Kurani.

Dy këshilla të arta

Pejgamberi ﷺ, i këshillon kështu besimtarët:

“Ju kam lënë dy gjëra, pas të cilave, nëse kapeni fort nuk do të devijoni: Librin e Allahut dhe traditën time...” (Tirmidhi, Menakib, 31/3788.)

Receta Kuranore

Recetën për të jetuar në mënyrë dinjitoze dhe njerëzore, Allahu e ka shpjeguar në Kuran dhe në jetën e Pejgamberit ﷺ, morali i të cilit ishte i gjithi Kuran.

- Ilaçi për të shpëtuar nga kapriçot dhe intrigat e egos është Kurani.

- Morali që e shpëton njeriun nga rënia në nivel më poshtë se kafshët është në Kuran.

- Drejtësia aq e dëshiruar është në Kuran.

Shkurtimisht, Kurani është rrugëzgjdhje për çdo problem dhe shërim për çdo sëmundje në çdo kohë dhe çdo vend.

Përfitimi prej Kuranit është në raport të drejtë me devotshmërinë

Kurani është si një oqean pa fund, kurse njeriu

është notar. Një njeri që nuk di not, noton në breg të oqeanit, kurse një notar i zoti noton në thellësi, duke zbuluar në këtë mënyrë gjëra interesante, të cilat ai që noton në breg i ka të pamundura t'i shikojë. Besimtari i devotshëm, gjatë leximit dhe reflektimit mbi Kuran, dallon urtësi të panumërta, të cilat nuk mund t'i dallojë një besimtar me zemër të shkujdesur. Zembrës së thelluar në kuptimet e Kuranit i hapen horizonte qiellore.

Perceptimet e një personi që zhytet në thellësitë e Kuranit janë të pafundme. Notimi nëpër bukuritë e Kuranit i hap njeriut syrin e zembrës.

Dy grupe për t'u pasur zili

Pejgamberi ﷺ ka thënë: “Dy lloj njerëzish janë për t'u pasur zili:

Personit të cilit i është dhënë Kurani dhe angazhohet vazhdimisht me të dhe vepron sipas tij dhe personit që i është dhënë pasuri dhe e shpenzon atë në rrugë të Allahut.” (Muslim, Musafirin, 266, 267)

Cilësitë e pejgamberëve në Kuran

Ai që merr për udhërrëfyes Kuranin, zbukurohet me moralin Profetik. Cilësitë njerëzore të profetëve fillojnë të kultivohen tek personi që angazhohet me Kuran.

Rumiu e shpreh kështu:

“Kurani është shprehje e cilësive dhe gjendjes së profetëve. Nëse e lexon me zemër dhe e praktikon Kuranin, konsideroje veten sikur je takuar me Pejgamberët. Leximi i historisë së pejgamberëve sjell çlirimin e shpirtit nga trupi.”

Çdo e vërtetë gjendet në Kuran

Lumturia e kësaj bote dhe botës tjetër është e mundur vetëm përmes bindjes dhe praktikimit të mësimëve kuranore. Çdo e vërtetë është e fshehur në Kuran. Njerëzit më të lumtur janë ata që janë mbledhur nën hijen e Kuranit, janë ndriçuar me dritën e tij dhe ata që janë shndërruar në një Kuran të gjallë, që ecën mbi tokë.

Kurani është libër edukativ

Rumiu thotë:

“Kush nuk ka edukatë, nuk është njeri, sepse dallimin midis njeriut dhe kafshës e bën edukata. O njeri! Hapi sytë dhe shikoje me kujdes Kuranin, aty do të vësh re se çdo ajet është edukatë.”

Tregues i nivelit të devotshmërisë

Treguesi më i mirë i devotshmërisë dhe përkushtimit tonë ndaj imanit, është kultura jonë kuranore, e cila shfaqet përmes sinqeritetit në ibadet, hijeshisë

në sjellje dhe thellësisë në shpirt dhe mendim. Sa më afër Kuranit, aq më i lartë është niveli ynë i devotshmërisë dhe sinqeritetit.

Kurani është pastrim për zemrën

Pejgamberi ﴿ﷺ﴾, thotë:

“Zemrat ndryshken si metalet.”

Sahabët e pyetën:

“Me çfarë pastrohet zemra?”

“Zemra pastrohet duke lexuar shumë Kuran dhe duke përmendur vazhdimisht Allahun.” (Ali el-Muttaki, II, 241)

Rruga më e sigurt

Kurani është rruga më e sigurt për ata që dëshirojnë të fitojnë dashurinë e Allahut dhe të shpëtojnë nga dënimi i përhershëm. Ata që ecin në këtë rrugë janë të shpëtuar, kurse ata që devijojnë nga kjo rrugë janë të humbur.

Pejgamberi ﴿ﷺ﴾, thotë:

“Kurani është si një litar i fortë, njëri skaj i të cilit është tek Allahu, kurse skaji tjetër në dorën tuaj. Prandaj, kapuni fort pas tij, sepse vetëm në këtë mënyrë jeni të shpëtuar nga devijimi dhe rrënimi.” (Hejthemi, IX, 164)

Kurani, burim i diturisë

Burimi i gjithë diturive është Kurani, prandaj vepra më e vyer dhe pasuria më e shtrenjtë për një besimtar është angazhimi me leximin dhe mësimin e Kuranit. Pejgamberi ﷺ, thotë:

“Kurani është një fjalë e atillë hyjnore, e cila e mbron njeriun prej çfarëdo lloj intrige dhe trazire që mund të ndodhë. Në të gjenden të dhëna historike për popujt para jush, informacione për popujt pas jush dhe dispozita e parime për ngjarjet që do të ndodhin midis njerëzve. Ai bën dallimin midis të drejtës dhe së shtrembrës. Kush e braktis atë, Allahu e shkatërron dhe kush kërkon udhërrëfyje tjetër përveç Kuranit, Allahu e kredh në rrugë të gabuar dhe të shtrembër. Ai është një litar i fortë, pas të cilit mund të kapesh, ai është këshillues i urtë dhe rruga e drejtë. Kush kapet pas tij nuk humbet kurrë rrugën, gjuha që tregon për të nuk gabon asnjëherë. Dijetarët nuk kanë të ngopur me të. Ai nuk e humbet kurrë freskinë nga leximet e përsëritura, atij nuk i shterojnë mrekullitë. Kur e dëgjuan xhindët, thanë: **‘Me të vërtetë, kemi dëgjuar një Kuran të mrekullueshëm’**. Ata që fasin sipas Kuranit, thonë vetëm të vërtetën. Ata që gjykojnë sipas tij, gjykojnë me drejtësi. Ata që e praktikojnë fitojnë shpërblim dhe ata që ftojnë për tek ai, gjejnë rrugën e drejtë.” (Tirmidhiu, Fedailul

Mrekulli e përjetshme

Kurani është një mrekulli hyjnore e përhershme, prandaj aspektet e mrekullisë së tij nuk shterojnë kurrë. Ai do të vazhdojë deri në Ditën e Gjykimit të mrekullojë njerëzit me mrekullitë e veta.

Elokuenca dhe retorika e Kuranit

Letërsia dhe gjuha e shoqërisë në të cilën zbriti Kurani ishte tepër e zhvilluar. Të gjithë arabët ishin të angazhuar me poezi dhe letërsi, por të gjithë ekspertët e letërsisë dhe poezisë u dorëzuan përballë mrekullisë letrare dhe gjuhësore të Kuranit. Të gjithë u detyruan të pranojnë paaftësinë e tyre për të konkuruar Kuranin.

Kurani disa herë i sfidoi të sillnin një libër të ngjashëm apo qoftë edhe vetëm një ajet të ngjashëm me të. Por askush prej arabëve nuk e mori guximin për të sfiduar Kuranin.

Dhënia e informacioneve

Të dhënat rreth krijimit të njeriut, shoqërive të hershme, ngjarjeve historike etj., përbëjnë informacionet për të fshehtat e kaluara, kurse të dhënat rreth qenies së Allahut, engjëjve, xhindëve dhe gjendjes psikologjike të njerëzve përbëjnë grupin e informacioneve nga bota metafizike.

Informacionet më të rëndësishme rreth së panjohurës janë informacionet për ngjarjet e ardhshme.

Mrekullitë shkencore

Mbi çështjen e riprodhimit të njeriut dhe formimin e embrionit, Kurani i Shenjtë jep një sërë informacionesh origjinale, që shkencat moderne pothuaj sapo i ka zbuluar.

“Pa dyshim, Ne e krijuam njeriun prej një esence balte (të kulluar). Pastaj e bëmë embrion në një vend të siguruar. Në vijim, embrionin e kthyem në copë mishi që e shndërrojmë në eshtra (skelet) dhe eshtrat i veshëm me mish. Pastaj, me një mënyrë tjetër krijimi, e shndërrojmë në njeri. I lartë është Allahu, më i miri krijues!” (Muminun, 12-14)

Kur ballafaqohen këto të dhëna të Kuranit me konstatimet përkatëse të biologjisë moderne, mes tyre vihet re një përputhje e plotë.

Pas shpjegimit në veprën e vet të fushës së embrionologjisë, etapat që kalon njeriu në mitrën amësores, kanadezi Prof. Dr. Keith L. Moore i ballafaqoi njohuritë përkatëse me ajetet kuranore dhe pohoi se shkencat është në përputhje me Kuranin, madje, me shembujt dhe përshkrimet që jep, Kurani i paraprin shkencën së mjekësisë.

cionet e gishtave është zbuluar në fund të shek. XIX dhe pas kësaj ka filluar të përdoret për të përfituar për qëllime të ndryshme, kurse Kurani i Shenjtë ka treguar qysh para 14 shekujsh mbi unikalitetin e konfiguracioneve të gishtave të çdo personi.

“A mendon njeriu se nuk do të mund t’i mbledhim eshtrat e tij?! Po, si jo! Ne jemi të Zotë t’ia ribëjmë me përsosmëri edhe majat e gishtave të tij.” (Kijame, 3-4)

Përveç këtyre që përmendëm, Kurani jep informacion për copëtimin e atomit, për rolin mbrojtës të atmosferës, për dy detet që nuk bashkohen, për presionin atmosferik etj.

Në Kuranin e Shenjtë ka shumë ajete që u bëjnë dritë përparimit shkencor dhe zbulimeve shkencore dhe janë një mrekulli e Kuranit mbi të ardhmen. E shprehur ndryshe, Kurani shkon gjithmonë para, kurse shkenca i vjen pas.

Prezantoje veten në pasqyrën hyjnore

Njeriu mund ta njohë veten më së miri në atmosferën Kuranore. Vetëm përmes Kuranit mund të shpëtojë nga krizat materiale dhe shpirtërore. Kurani i siguron njeriut njohjen e vetvetes, sepse ai nuk është fjalë njerëzore, por fjalë e Krijuesit të gjithësisë, i Cili i di më së miri çështjet dhe veçoritë tona. Prandaj, kush thellohet në Kuran, lexon në

të veten dhe mirësitë e Allahut.

Një njeri i urtë thotë:

“Për të mençurit kjo botë është përfshirje në artin hyjnor, kurse për mendjetrashët është epsh dhe ushqim.”

Nëse doni të flisni me Allahun

Kurani është mënyra e vetme për të biseduar me Allahun në këtë botë.

Muhamedi ﷺ, thotë:

“Nëse dëshironi t’i luteni Allahut dhe të flisni me Të, lexoni me përqendrim dhe qetësi Kuranin.” (Sujuti, I, 13/360)

Burim shpirtëror

Kurani është një sofër e pasur me ushqime shpirtërore, të cilën Allahu ua ka bërë dhuratë besimtarëve. Ata që e pranojnë ftesën e Allahut për t’u ushqyer në këtë sofër, do të shijojnë lumturi, gëzim dhe begati pa fund.

Sahabët nuk kishin të ngopur nga leximi dhe angazhimi me Kuranin, çdo ajet që shpallej konsiderohej si një sofër e zbritur nga qielli. Të gjitha përpjekjet e tyre ishin të kuptonin dhe praktikonin sa më denjësisht atë.

Pasuri e paçmuar

Pejgamberi ﴿ﷺ﴾, thotë:

“Kurani është një pasuri që, kush e arrin, nuk varfërohet dhe nuk ka pasuri më të shtrenjtë se ai.” (Hejthemi VII, 158)

Pejgamberi ﴿ﷺ﴾ dhe Kurani

Pejgamberi ﴿ﷺ﴾, në çdo rast lexonte Kuran. Ai lexonte Kuran në ligjërata, në biseda, në fjalime dhe ibadete. Sepse zgjidhja e çdo çështjeje është në Kuran, kurse detajet dhe zbatimi i Kuranit është konkretizuar në jetën e Pejgamberit ﴿ﷺ﴾. Prandaj, mund të themi me lehtësi se jeta Pejgamberit ﴿ﷺ﴾, ishte shpjegim i Kuranit.

E Drejta e syrit

Sahabët lexonin shumë Kuran. Në asnjë mënyrë nuk dëshironin të kalonte një ditë pa u hedhur një sy faqeve të Kuranit. Ditën e fillonin me Kuran dhe i këshillonin ata që kishin shqetësime syri të shikonin në Kuran. (Hejthemi, VI, 165)

Angazhimi më i rëndësishëm i sahabëve

Sahabët edhe në kushte të vështira nuk e anashkalonin mësimin e Kuranit. Ebu Talha tregon se e gjeti një ditë Pejgamberin ﴿ﷺ﴾, duke u mësuar Kuran

shokëve, ndërsa kishte varur gurë në bark nga uria.
(Ebu Nuajm, Hilje, I, 342)

Mësimi, zbatimi dhe përfitimi shpirtëror nga Kurani ishte synimi më i rëndësishëm i sahabëve. Kënaqësinë e jetës e gjenin në leximin dhe dëgjimin e Kuranit.

Sakrifica e sahabëve

Sahabët jetuan me dhe në atmosferën e Kuranit dhe gjithë jetën ia dedikuan atij. Ata i shërbyen me gjithë qenien e tyre Kuranit. U torturuan, u dënuan, u persekutuan, por në asnjë mënyrë nuk hoqën dorë nga libri i mrekullueshëm hyjnor. Për të jetuar sipas ajetëve Kuranore, ata sakrifikuan pasurinë dhe braktisën atdheun.

Përpjekja për të qenë një Kuran i gjallë

Kur u shpallën ajetet Kuranore për bamirësinë, sahabët që nuk kishin mundësi për të dhënë diçka, menjëherë shkuan në male për të mbledhur dru dhe fitimet që patën prej shitjes së druve i dhanë për bamirësi. E gjitha kjo tregon përpjekjen e tyre për t'u bërë Kuran i gjallë.

Kurani flet për një zemër të ndjeshme

Për të përfituar siç duhet prej Kuranit, është e domosdoshme të kultivohet bota shpirtërore, për-

ndryshe dobia e tij është minimale. Kurani ua shton edhe më tepër humbjen atyre që nuk e kanë zemrën e hapur ndaj tij. Siç thotë komentuesi i famshëm i Kuranit Katade:

“Ata që lexojnë Kuran ose fitojnë ose humbin.”

“Ne shpallim nga Kurani atë që është shërim dhe mëshirë për besimtarët e që mohuesve keqbërës u shton vetëm humbje.” (Isra, 82)

Pra, për të përfituar prej Kuranit duhet t'i afrohem atij me një zemër të kultivuar dhe të pastër.

Kurani jep krenari

Kur Nafi ibn Abdil Harisi, i cili ishte guvernator i Mekës në kohën e sundimit të Omerit ﴿عُمَرَ﴾, u takua me Omerin në Usfan, midis tyre u zhvillua ky dialog mbresëlënës:

- *Cilin ke lënë si zëvendës në Mekë- e pyeti Omeri.*

- *Ibn Abzan- u përgjigj Nafiu.*

- *Kush është ai?*

- *Është një skllav i liruar- u përgjigj Nafiu.*

- *Zëvendës ke lënë një skllav të lirë? – pyeti Omeri me habi.*

-*Ai lexon librin e Allahut, respekton ndalesat dhe urdhëresat hyjnore- u përgjigj Nafiu.*

Atëherë Omeri رضي الله عنه, tregoi hadithin e Profetit ﷺ:

“Allahu, përmes Kuranit, disa i lartëson, kurse disa të tjerë i poshtëron.” (Muslim, Musafirun, 296)

Busëll në çdo kohë dhe vend

Kurani është vendi ku errësira i lë vendin dritës, mjerimi lumturisë dhe enigma qartësisë. Allahu, ndërsa tregon për historinë e Pejgamberëve dhe popujve të hershëm, kërkon prej nesh të nxjerrim mesazh prej tyre. Kurani është shfaqje e madhëstisë së Allahut në fjalë, por për ta kuptuar atë duhet një zemër e freskët, e pastër dhe e qetë.

Rumi këtu gjendje e shpreh kështu:

Një ditë, një person iu bë shok rruge Isait عليه السلام. Duke shkuar së bashku, personi pa në një skaj të rrugës ca eshtra dhe iu lut Isait عليه السلام:

“Ma mëso emrin e madh të Allahut, me të cilin t’i lutem për të ringjallur këto eshtra e t’i ngre në këmbë!”

Hz. Isai iu përgjigj:

“Kjo punë nuk është për ty! Për ta kënduar “Emrin e madh” dhe për ta ringjallur të vdekurin, duhet të kesh një frymë më të pastër se shiu, të jesh më i kujdesshëm se engjëjt, në adhurim! Emri i madh kërkon një gojë larg ushqimëve haram dhe një zemër të pastër. Pra, një njeri, që të mos jetë ndotur me haram dhe të mos dijë ç’është kundër-

shtimi. Sepse njeriut, që e ka nefsin e pastër, i pranohet lutja. Zoti i Lartë e bën atë njeri ruajtës të thesareve. Për shembull, ta zëmë se ti more në dorë shkopin e Musait. Mirë, po a ke fuqi ti ta bësh atë gjarpër dhe ta urdhërosh? Vetë Musai qe frikësuar kur shkopi u shndërrua në gjarpër dhe Zoti i tha: **“Mos u frikëso, o Musa!”** (Neml, 10)

Kështu është edhe gjendja jote, ç’dobi do të kesh nga këndimi dhe mësimi i “Emrit të madh”, në qoftë se nuk e ke botën shpirtërore të Musait?”

Kurani lexohet me zemër

Kurani në fakt lexohet me zemër. Përfitimet prej Kuranit janë në raport të drejtë me nivelin shpirtëror të lexuesit.

Këshilla e Rrumiut për lexuesin e Kuranit është:

“Para se të fillosh të lexosh ajetet kuranore dhe hadithet profetike, rregullo veten. Mos akuzo trëndafilin për paaftësinë tënde për të nuhatur aromën e tij.”

Zemra që kërkon Kurani

Kurani ia hap sekretet një zemre të dëlirë dhe të ndriçuar. Prandaj, duhet që zemra të pastrohet përmes jetës së devotshme dhe të përkushtuar.

Rumiu thotë:

“Kuranin e kuptojnë ata që janë çliruar nga dëshirat e ambiciet egoiste. Kuranin mund ta kuptojë zemra që shkrihet dhe dridhet para Kuranit.”

Si zbulohen enigmat hyjnore?

Ibrahim Desuki jep këto këshilla në lidhje me Kuranin:

“Kush dëshiron të lexojë, së pari duhet të pastrojë gjuhën nga fjalët e rëndomta dhe të këqija, duhet të distancohet nga shpërdorimi, duhet të tregojë kujdes ndaj ndalesave dhe gjërave të dyshimta. Mosrespektimi i këtyre çështjeve është mungesë edukate ndaj Kuranit...”

“Nëse dëshiron të kuptosh të fshehtat e Kuranit, atëherë pastro veten dhe çlirohu nga vargonjtë e egos, hiq dorë nga fjalët boshe duke u angazhuar me vepra të mira, ji modest dhe në asnjë moment mos harro që prejardhja jote është toka dhe kthimi yt është po në tokë. Ki frikë nga gabimet e shumta, llogariti mirë veprat e tua. Nëse vepron kështu, do të kuptosh të fshehtat e Kuranit, në të kundërt, dritarja hyjnore të mbyllet.”

Pasuria kuptimore e Kuranit

Pasurinë kuptimore të pafund të Kuranit Allahu e shpreh kështu:

“Sikur të gjithë drurët, që gjenden në Tokë, të ishin pena e deti bojë shkrimi e t’i shtohen atij edhe shtatë dete të tjera, nuk do të shterreshin fjalët e Allahut. Pa dyshim, Allahu është i Plotfuqishmi dhe i Urti.” (Lukman, 27)

Tefsiret që përpiqen për të komentuar Kuranin, i ngjasojnë një ene të vogël me ujë të mbushur në oqeanin pafund.

Rumiu këtë të vërtetë e shpreh kështu:

“Për të shkruar kuptimin e jashtëm të Kuranit, mjafton një shishe bojë, kurse për të shprehur kuptimet e fshehta të tij, nuk mjaftojnë oqeanet për bojë dhe pemët e gjithë rruzullit tokësor për lapsa.”

Oqean pa fund

Ashtu si shkenca të ndryshme bëjnë zbulime të ndryshme në fushat përkatëse edhe shkencat që studiojnë Kuranin po nxjerrin çdo ditë e më shumë mrekulli të reja nga ai. Prej 1400 vjetësh dijetarët, shkencëtarët, të urtët vazhdojnë të notojnë në oqeanin pa fund të kuptimeve kuranore. Zbulimet kuranore nuk do të shterojnë kurrë, ai do vazhdojë të jetë libri i mrekullive deri në Ditën e Kiametit.

Pejgamberi ﷺ, thotë:

“...Të rejat kuranore janë të pashtershme...”
(Tirmidhi, Fedailul Kuran, 14)

Kjo ndodh sepse kuptimet kuranore nuk janë të kufizuara si arsyeja njerëzore. Vetëm pjesa ekzoterike e tij mjafton për të rregulluar në mënyrë të përsosur jetën në këtë botë. Në fakt, rrokja e gjithanshme e Kuranit është e pamundur, sepse ai nuk është vepër njerëzore, por vepër e Zotit të gjithëdijshëm.

Burim nderi dhe respekti

“Ne të kemi shpallur Librin, i cili është përkujtesë për ju. Vallë, a nuk po kuptoni?” (Ebija, 10)

Islami, i cili filloi me Ademin ﷺ, për të arritur përsosjen me ardhjen e Pejgamberit ﷺ dhe Kurani janë shkalla e fundit e përsosmërisë. Pa e kuptuar mirë Kuranin, nuk është e mundur njohja e Zotit.

Prandaj, Kurani në çdo pikëpamje është drita e syrit, gëzimi i zemrës dhe burim i frymëzimit tonë.

Armiqësinë fisnore, gjakmarrjen, padrejtësinë dhe grindjet, Kurani i shndërroi në atmosferë vëllazërie, paqeje, mirëkuptimi, solidariteti dhe ndihme reciproke, duke ndërtuar në këtë mënyrë qytetërimin e virtyteve. Ai është një dritë udhëzimi, i cili kur zbatohet në jetë, e lartëson shoqërinë në kulmin e njerëzisë, virtyteve dhe qytetërimit. Një libër i tillë si Kurani, i cili e shndërron dynjanë në parajsë, nuk ka ekzistuar më parë dhe nuk do të ekzistojë as në të ardhmen...

Njeriu që do Pejgamberi ﴿﴾

Kur Aliu ﴿﴾, pyeti për zhurmën dhe zërat që vinin nga xhamia e Kufes, iu përgjigjën

“Janë disa njerëz që lexojnë dhe mësojnë Kuran.”

“Sa mirë për ata, sepse ata ishin njerëzit më të dashur tek Pejgamberi ﴿﴾.

Veçoritë e atyre që angazhohen me Kuranin

Ata që angazhohen me Kuranin, janë si stina e pranverës, plot lule dhe ngjyra të gjalla.

Ibn Mesudi ﴿﴾, i përkufizon kështu atë që angazhohen me Kuranin:

“...Hafizi i Kuranit duhet të dallohet prej të tjerëve nga heshtja, devotshmëria, përlotja, dituria dhe mendimi...” (Ebu Nuajm, Hilje, I, 130)

Mbrojtësi i Kuranit është Allahu

Kurani është libri i fundit hyjnor, të cilit Allahu i ka dhënë garancinë për t’u ruajtur deri në Ditën e Kiametit. Siç konfirmohet në ajetin Kuranor: “**Sigurisht, Ne e kemi shpallur Kuranin dhe, sigurisht, Ne do ta ruajmë atë.**” (Hixhr, 9)

Prandaj, Kurani është i vetmi libër hyjnor, të cilit nuk i është ndryshuar asnjë shkronjë.

Kurani do të jetë në favorin tonë apo kundër nesh?!..

Kurani dhe njeriu do të jenë së bashku deri në Ditën e Kiametit. Mbas Kiametit do të krijohet një rregull dhe dizajn tjetër. Në Ditën e Gjykimit ata që do të fitojnë ndërmjetësimin e Pejgamberit ﷺ dhe Kuranit, do të hyjnë në Xhenet, kurse përfundimi i atyre që do t'u dalë Kurani kundër, do të jetë Xhehenemi.

Shtëpi e rrënuar

Prestigji i njeriut tek Allahu është në varësi të lidhjes me Kurantin. Prandaj besimtari duhet të bëjë përpjekje për të qenë një Kuran i gjallë mbi tokë.

Pejgamberi ﷺ, thotë:

“Kush nuk ka qoftë edhe një grimcë nga Kurani në zemër, është si një shtëpi e rrënuar.”

(Tirmidhi, Fedailul Kuran, 18)

Për t'u përfshirë nën hijen e Arshit

Pejgamberi ﷺ, këshillon:

“Mësojuni fëmijëve tri gjëra:

Dashurinë për Pejgamberin, dashurinë për familjen e Pejgamberit dhe leximin e Kuranit...

Sepse në Ditën e Gjykimit nxënësi, mësuesi

dhe shërbyesi i Kuranit do të jenë nën hijen e Arshit.” (Munavi, Fejdul Kadir, I, 226)

Gabimi më i madh

Ndër gabimet që errësojnë jetën tonë shpirtërore, është lënia pas dore e Kuranit. Kur Pejgamberit , iu treguan gabimet e ymetit, Ai pa si gabimin më të madh harrimin e Kuranit. Prandaj, duhet edhe vetë edhe të tjerëve t’ua mësojmë dhe ta bëjmë Kuranin pjesë të jetës sonë të përditshme.

Prindërit duhet të bëjnë të gjitha përpjekjet për t’u mësuar fëmijëve Kuranin, sepse në Ditën e Gjykimit përgjegjësitë do të jenë të mëdha. Të përpiqemi të bëjmë një jetë sipas atmosferës së ajetit që e lexojmë në çdo rekat të namazit: **“Vetëm Ty të adhurojmë dhe vetëm prej Teje ndihmë kërkojmë.”** (Fatiha, 5)

Vetëkontrolli

Thjesht respekti dhe dashuria sipërfaqësore për Kuranin është e pamjaftueshme për të fituar Kuranin në Ditën e Gjykimit si argument në favorin tonë. Më e rëndësishme se thjesht dashuria për Kuranin, është pasqyrimi i moralit, sjelljeve dhe veprave sipas mësimëve të tij. Pyetjet që duhet t’i bëjmë vetes janë: Sa reflekton morali kuranor tek ne? Sa vepra bëjmë sipas mësimëve të tij? Sa reflektojmë mbi të dhe sa përpjekje bëjmë për të përhapur mësimet e tij?

Sa mirë për atë që angazhohet me Kuran!..

Pejgamberi ﷺ, në një hadith të tij thotë:

“Lexoni Kuran, sepse në Ditën e Gjykimit ai do të bëhet ndërmjetës për ju.” (Muslim, Musafirun, 252)

“Prindërve të personit që lexon Kuran dhe vepron sipas tij u vihet në kokë një kurorë, e cila përhap një dritë që është më e bukur se dielli i vendosur mbi një shtëpi. Kur gjendja e prindërve është kështu, mendoni si do të jetë drita e atij që vepron sipas tij.” (Ebu Davut, Vitir, 14/1453)

“Allahu nuk pranon asnjë më shumë se sa personi që fal dy rekat namaz natën dhe lexon Kuran. Gjatë kohës që është në namaz, mëshira e Allahut derdhet mbi kokën e tij. Njerëzit nuk mund të jenë më afër me Allahun se sa në momentin kur janë të angazhuar me Kuranin.” (Tirmidhi, Fedailul Kuran, 17/2911)

Shpërblimi i Kuranit për lexuesin

Lexuesit dhe hafizët e Kuranit fitojnë shpërblime të panumërta në këtë botë dhe në botën tjetër. Mahmud Samiu ka qenë dëshmitar okular i zhvarrimit të një hafizi të Kuranit, trupi i të cilit nuk ishte dekompozuar aspak, megjithëse kishin kaluar 30 vjet.

Pejgamberi ﴿ﷺ﴾, në një hadith thotë:

Kur vdes mbartësi i Kuranit (personi që jeton sipas mësimëve kuranore), Allahu e urdhëron tokën të mos e prekë trupin e tij. Toka i thotë:

“O Zot, si mund ta prek unë atë, kur në gjoksin e tij është fjala Jote?...” (Dejlemi, I, 284/1112; Ali el-Muttaki, I, 555/2488)

Sikur zemrat tona të jenë të pastra...

Osmani ﴿ؓ﴾, thotë:

“Nëse zemrat tona do të ishin të pastra, nuk do të kishim të ngopur me Fjalën e Allahut. Sipas meje, një ditë e vetme larg Kuranit është një vepër shumë e shëmtuar.”

Shërbimi ndaj Kuranit

Shërbimi ndaj Kuranit është tregues i personit të zbukuruar dhe stolisur me moralin profetik.

Pejgamberi ﴿ﷺ﴾, thotë:

“Më i mirë prej jush është ai që mëson Kuranin dhe ua mëson të tjerëve atë.” (Buhari, Fedailul Kuran, 21) Pejgamberi ﴿ﷺ﴾, ka qenë shembulli i përsosur i shërbimit ndaj Kuranit. Prandaj mësimi dhe shërbimi ndaj Kuranit është një nga detyrat dhe përgjegjësitë më të mëdha të besimtarit. Shërbimi dhe dashuria ndaj Kuranit është tregues i nivelit të imanit në zemrat e besimtarëve.

Si duhet lexuar?...

Që shërbyesi i Kuranit të përhapë përreth energji pozitive, duhet që zemra e tij të digjet nga dashuria hyjnore. Kur e pyetën Pejgamberin ﷺ, se cila formë leximi e Kuranit është më e bukur, u përgjigj:

“Mënyra më e mirë e leximit është ajo e atij që, kur dëgjon leximin e Kuranit, frikësohet prej Allahut.” (Darimi, Fedailul Kuran, 34.)

Sjellja ndaj Kuranit

Sjellja dhe respekti ndaj Kuranit duhet të jetë gjithë elegancë dhe finesë. Për shembull, nuk duhet të lexojmë Kuran pa abdest. Sepse në Kuran deklarohet qartë se atë nuk mund ta prekë askush përveç të pastërve.

“Atë (Kuranin) e prekin vetëm të pastrit.”

(Vakia, 79)

Të katër shkollat juridike islame e kanë konsideruar në mënyrë unanime haram prekjen e Kuranit pa abdest.

Imam Maliku thotë:

“Personi pa abdest nuk mund ta prekë Kuranin as të mbështjellë me diçka... Kjo është mungesë respekti dhe edukate ndaj Kuranit.”

(Muvatta, Kuran, 1)

Respekti ndaj Kuranit rrjedh nga devotshmëria

Shenjë e respektit ndaj Kuranit është edhe mosmbajtja e tij nën bel, mosdrejtimi i këmbëve në drejtim të tij, mos hyrja në banjë me të etj. Të parët tanë kanë treguar kujdes të veçantë dhe ndjeshmëri të lartë ndaj Kuranit. Prandaj është detyra jonë ta vazhdojmë edhe më tej, duke ua mësuar fëmijëve tanë respektin ndaj Kuranit, sepse shenja dalluese më e rëndësishme e Islamit është Kurani.

“...Kush madhëron shenjat e fesë së Allahut, tregon përkushtimin e zemrës së tij.” (Haxh, 32)

Mësimi i gjuhës së Kuranit

Nëse ka një gjuhë që është e detyrueshme për t’u mësuar, ajo është gjuha e Kuranit. Sepse mësimi i gjuhës së Kuranit bën të mundur kuptimin më mirë të tij dhe për pasojë edhe mbujtjen me moralin e tij. Përveç kësaj, mësimi i gjuhës së Kuranit është edhe shenjë e dashurisë, ndjeshmërisë dhe respektit tonë ndaj Kuranit.

Siguria e përjetësisë

Shërbimi më i madh që mund t’i bëhet një njeriu, është ndihma për të fituar dhe siguruar jetën e përjetshme në Xhenet. Sigurimi i kësaj është i

mundur përmes fitimit të dashurisë së Allahut dhe rruga për të fituar dashurinë e Allahut është një jetë dhe moral sipas mësimeve kuranore.

Mjet shpëtimi

Në çdo periudhë mjeti më i rëndësishëm i shpëtimit ka qenë Kurani. Edhe në këtë periudhë mjeti i vetëm i shpëtimit të ymetit islam nga kriza e rëndë është shërbimi dhe kthimi tek mësimet e Kuranit. Këtu po përmendim një shembull historik, për të treguar se sekreti i suksesit dhe madhësisë është i fshehur në botën shpirtërore. Sundimi dhe madhështia e Perandorisë Osmane për 6 shekuj është pasojë e rëndësisë që i kanë dhënë jetës shpirtërore. Osman Gazi, për t'i mos i kthyer këmbët nga Kurani, qëndroi gjithë natën zgjuar në dhomën e një shtëpie ku kishte shkuar mysafir, kurse sulltan Selimi, gjatë transportimit të amaneteve të shenjta nga Kajro në Stamboll, ngarkoi 40 hafizë për të lexuar Kuran gjatë gjithë rrugës.

Të familjarizohesh me Kuranin

Ne si ymet, për të ndjekur rrugën e Pejgamberit ﷺ dhe për t'u stolitur me moralin e Tij, jemi të detyruar të kemi një marrëdhënie shumë të ngushtë me Kuranin, duhet të jemi sa më familjarë me të, sepse Aishja ؓ, thotë: “Moral i Tij ishte Kurani.”

Zbukurimi i botës sonë shpirtërore me moralin e bukur të Pejgamberit ﷺ, është i lidhur ngushtë me mësimin dhe edukimin sipas mësimëve kuranore.

Lusim Allahun të na zbukurojë zemrat me urtësinë, diturinë, dritën dhe moralin kuranor. Lusim Allahun të na bëjë secilin prej nesh një Kuran të gjallë, që ecën mbi tokë. Lusim Zotin ta rrënjosë fort në zemrat e besimtarëve Kuranin, imanin dhe moralin. Lusim Allahun të na bëjë ne dhe pasardhësit tanë prej atyre që e jetojnë dhe i shërbejnë Kuranit.

Amin...

PËRBAJTJA

PARATHËNIA.....	9
-----------------	---

MUHAMEDI ﷺ, mëshirë për botët / 9

Mëshirë për botët.....	11
Pa atë nuk do të ishim as ne.....	11
Festa e vërtetë.....	12
Bindja ndaj Pejgamberit (a.s.), është bindje ndaj Allahut.....	13
Jeta e Muhamedit ﷺ, është shtjellim i Kuranit.....	13
Vendi i nderit në historinë e njerëzimit.....	14
Oqean i virtyteve.....	15
Përsosmëria morale.....	15
Nderimet ndaj tij.....	16
Monument i dorëzimit dhe nënshtrimit ndaj Allahut.....	16
Gjithmonë i besueshëm dhe i dhembshur.....	17
Mbante fjalën e dhënë.....	17
Edhe armiqtë e përbetuar e praninin si të drejtë dhe besnik.....	18
Rëndësia e respektimit të amanetit.....	18

I Dërguari i Allahut dhe e drejta e fqinjëve.....	19
Më trimi.....	20
Pejgamberi i mëshirës dhe amnistisë.....	20
Zemra e tij, plot mëshirë dhe dhembshuri.....	21
Lutja e vazhdueshme.....	22
Finesë e pashembullt.....	22
Fytyra më e bukur.....	23
Bukuri trëndafili.....	23
Pejgamberi i mëshirës.....	23
Bujaria e Pejgamberit ﷺ.....	24
Sikur të kisha flori sa mali i Uhudit.....	24
Nëse nuk ke të japësh asgjë.....	25
Modestia e të Dërguarit të Allahut.....	25
Jeta askete e Pejgamberit ﷺ.....	26
Kohën e ndante në tri pjesë.....	27
Foleja familjare.....	27
Më i miri prej jush.....	28
Kujdes brishtësinë kristale!.....	28
Vend strehim për të gjithë.....	29
Personalitet shembullor i pashoq.....	29
Një buqetë trëndafilash.....	30
Shembull për çdo shtresë sociale.....	31
Shikoje veten në pasqyrën e tij.....	31
Mësuesi i tij ishte Allahu.....	34
Cili mësues mund ta arrijë këtë sukses?.....	34
Zemra e mbushur me dashurinë ndaj tij është e mbrojtur nga dënimi.....	35

Kush mban të gjallë traditën time.....	36
Zgjidhja e fijeve.....	36
Braktisja e traditës profetike e bën të pamundur shpëtimin në Ditën e Kiametit.....	36
Kuptimi i plotë i tij është i pamundur.....	37
Vlera e të dërguarit buron nga Dërguesi.....	37
Edukimi i brezit të përsosur.....	39
Krenaria e njerëzimit.....	39
Gjenialiteti.....	40
Pohimi i ndërgjegjes.....	40
Njeriu është me atë që do.....	41
Dashuria kërkon sakrificë.....	42
Për të mos rënë në kundërshtim me atë.....	42
Përcaktimi i çdo gjëje sipas tij.....	43
I vetmi shqetësim ishte ymeti.....	43
Ai është shumë pranë nesh, po ne, sa pranë tij jemi?.....	43
Sa është niveli i gjërave të përbashkëta?.....	44
Sa jemi së bashku me të?.....	44
Salavatet dhe nderimet për të janë urdhëresë hyjnore.....	44
Nevoja për të.....	46
Zgjidhja e vetme.....	46

KURANI, MREKULLI E PËRJETSHME / 47

Shenjë mëshire.....	49
Verdikt Hyjnor.....	49

Çdo shkronjë e tij është mrekulli.....	50
Thesar urtësie.....	50
Lumturia e angazhimit me Kuranin.....	50
Çdo ajet fton për reflektim dhe mendim.....	51
Tokë e begatë.....	51
Dy këshilla të arta.....	52
Receta Kuranore.....	52
Përfitimi prej Kuranit është në raport të drejtë me devotshmërinë.....	52
Dy grupe për t'u pasur zili.....	53
Cilësitë e peygamberëve në Kuran.....	53
Çdo e vërtetë gjendet në Kuran.....	54
Kurani është libër edukativ.....	54
Tregues i nivelit të devotshmërisë.....	54
Kurani është pastrim për zemrën.....	55
Rruga më e sigurt.....	55
Kurani, burim i diturisë.....	56
Mrekulli e përjetshme.....	57
Elokuenca dhe retorika e Kuranit.....	57
Dhënia e informacioneve.....	57
Mrekullitë shkencore.....	58
Prezantoje veten në pasqyrën hyjnore.....	59
Nëse doni të flisni me Allahun.....	60
Burim shpirtëror.....	60
Pasuri e paçmuar.....	61
Pejgamberi ﷺ dhe Kurani.....	61

E Drejta e syrit.....	61
Angazhimi më i rëndësishëm i sahabëve.....	61
Sakrificat e sahabëve.....	62
Përpjekja për të qenë një Kuran i gjallë.....	62
Kurani flet për një zemër të ndjeshme.....	62
Kurani jep krenari.....	63
Busëll në çdo kohë dhe vend.....	64
Kurani lexohet me zemër.....	65
Zemra që kërkon Kurani.....	65
Si zbulohen enigmat hyjnore?.....	66
Pasuria kuptimore e Kuranit.....	66
Oqean pa fund.....	67
Burim nderi dhe respekti.....	68
Njeriu që do Pejgamberi ﷺ.....	69
Veçoritë e atyre që angazhohen me Kuranin.....	69
Mbrojtësi i Kuranit është Allahu.....	69
Kurani do të jetë në favorin tonë apo kundër nesh?!.....	70
Shtëpi e rrënuar.....	70
Për t'u përfshirë nën hijen e Arshit.....	70
Gabimi më i madh.....	71
Vetëkontrolli.....	71
Sa mirë për atë që angazhohet me Kuran!.....	72
Shpërblimi i Kuranit për lexuesin.....	72
Sikur zemrat tona të jenë të pastra.....	73
Shërbimi ndaj Kuranit.....	73

Si duhet lexuar?.....	74
Sjellja ndaj Kuranit.....	74
Respekti ndaj Kuranit rrjedh nga devotshmëria.....	75
Mësimi i gjuhës së Kuranit.....	75
Siguria e përjetësisë.....	76
Mjet shpëtimi.....	76
Të familjarizohesh me Kuranin.....	76

